

ČRNUŠKI GLAS

glasilo
četrtna skupnosti Črnuče
številka 4
junij 2020

UVODNIK

Dan državnosti

ŽARKO HOJNIK

Dan državnosti, 25. junij. Dva dni pozneje, 27. junija, se je z napadom Jugoslovanske ljudske armade začela slovenska osamosvojitvena vojna, v kateri je Slovenija obranila neodvisnost. 29 let imamo svojo državo. 29 let živimo v samostojni Sloveniji. Čeprav imam občutek, da živimo v precej shizofrenem svetu, v Sloveniji ni vse tako črno. Mogoče je zdaj čas, da odrastemo. Da stopimo skupaj, pozabimo na stvari, ki nas delijo, in skupaj gledamo v prihodnost. Predvsem pa, da nekateri prenehajo spreminjati zgodovino, ki smo ji priča vsak dan.

»Izhajajoč iz pravice slovenskega naroda do samoodločbe, iz načel mednarodnega prava, iz ustave takratne SFRJ in iz ustave Republike Slovenije so se prebivalci Republike Slovenije na plebiscitu dne 23. decembra 1990 z absolutno večino odločili, da si za prihodnje življenje oblikujejo samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo, ki ne bo več združena v Socialistično federativno republiko Jugoslavijo,« je prvi odstavek na prvi strani deklaracije ob neodvisnosti Slovenije. Danes v spomin na prelomne dogodke iz leta 1991 Slovenci in Slovenke praznujemo dan državnosti.

Čeprav so bile naše težnje po lastni državi jasno izražene v programu Zedinjena Slovenija že v času Avstro-Ogrske, je bilo treba čakati še 150 let in prehoditi trnovo pot, da smo lahko postali gospodarji na lastni zemlji. Čakali smo vse tja do leta 1987, ko je skupina izobražencev, med njimi tudi Jože Pučnik, ponovno obudila idejo o lastni državi in izpostavila težnje po samostojni Sloveniji.

Maja 1989 je bila izoblikovana politična izjava slovenskih opozicijskih strank, ki so zahtevale suvereno državo slovenskega naroda. Aprila 1990 je na volitvah zmagal Demos, brez katerega ne bi bilo osamosvojitve.

Spominjam se, kot bi bilo včeraj, saj sem po uradni dolžnosti kot novinar prisostvoval, ko je Tone Pavček leta 1989 na Kongresnem trgu na veličastnem ljudskem zborovanju, na razburljivem vrhuncu slovenske politične pomladi prebral majniško deklaracijo.

Praznik državnosti nas povezuje in združuje v intimnih in kolektivnih občutkih radosti in ponosa, da imamo samostojno državo.

Iz srca smo hvaležni političnim voditeljem, ki so, marsikdaj sprva osamljeni in nerazumljeni, trmasto in premočrtno vzgajali, negovali in razširili ideje demokracije, samostojne države, njenega mesta v združenji Evropi in narodne sprave.

Občudujemo enotnost ljudi, ki so najprej s kancem dvoma, potem pa brez slehernega dvoma na plebiscitu podprli vizijo samostojne države v združenji Evropi.

ČRNUŠKI GLAS

Izdajatelj: Mestna občina Ljubljana, Četrtna skupnost Črnuče, Dunajska 367, 1231 Ljubljana Črnuče, ISSN 2670-7012

Telefon: 01 561 57 90

e-pošta: crnuski.glas@gmail.com

Glavni in odgovorni urednik: Žarko Hojnik

Uredništvo: Darko Rozinec, Ksenija Drole, Josip Marinič, Smiljan Mekicar

Lektorica: Urška Jarnovič

Tehnični urednik: Sergej Murko

Tisk: Delo d.o.o., Tiskarsko središče,

Dunajska 5, Ljubljana

Naklada: 4.500 izvodov

Naslovnica: Foto Žarko Hojnik

Prepovedana je vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne namene brez sklenitve ustrezne pogodbe.

OPOZORILO

Obeta se ponovna zaostritev ukrepov

Vodja svetovalne skupine za covid-19 pri ministrstvu za zdravje Bojana Beović je ob dodatnih okužbah z novim koronavirusom opozorila, da so se ljudje »očitno preveč sprostiti«, razmere pa ocenila za »kar kritične«.

Direktor Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) Milan Krek je zaradi prenosov okužb z novim koronavirusom iz drugih držav po sprostitvi ukrepov predlagal razpravo o umestnosti nekaterih izjem, zaradi katerih osebam, ki pridejo iz držav, ki niso na seznamu epidemiološko varnih držav, ne bi bilo treba v 14-dnevno karanteno.

Po umiritvi epidemiološke slike so v Sloveniji od 15. do 19. junija potrdili sedem okužb z novim koronavirusom, teden pred tem pa enajst. Vodja svetovalne skupine za covid-19 Bojana Beović je ocenila, da so to večinoma prenosi iz drugih držav, in se zavzela za takojšnjo zaostritev ukrepov na mejah. Premier Janez Janša je pozval k doslednemu izvajanju veljavnih ukrepov. Z odpiranjem meja po Evropi in obnovitvi medcelinskih povezav se nevarnost prenosa okužb iz drugih držav veča, je Janša zapisal na twitterju. Veljavni ukrepi bodo preprečili ponovitev epidemije le, če bodo dosledno izvajani, sicer bodo nove omejitve neizogibne, je poudaril.

Na testiranju 986 vzorcev na okužbo z novim koronavirusom 16. junija so bili pozitivni štiri vzorci, 15. junija pa trije. V bolnišnici je sedem bolnikov s covidom-19, eden na oddelku za intenzivno terapijo. Bojana Beović je ob potrjenih okužbah z novim koronavirusom v zadnjih dneh opozorila, da so se ljudje očitno preveč sprostiti. Večinoma so to prenosi virusa iz drugih držav. Razmere so po njenem mnenju »kar kritične«, zato je poudarila, da bo treba takoj zaostriti ukrepe na mejah.

FOTO KAROLINA GRABOWSKA/PEXELS

Primere okužbe z novim koronavirusom, ki smo jim priča v zadnjih dneh, je po njenih besedah spodbudil ravno režim odprtih meja. Teh nekaj novih okužb bi lahko povzročilo nekaj deset novih primerov okužbe, je opozorila. Prav tako bi morali po njenem mnenju za države s t. i. rdečega in črnega seznama NIJZ zaostriti kriterije za vstop v Slovenijo. V večini primerov so to balkanske države, je poročal Radio Slovenija.

Za spletni Večer je povedala, da vsak dan spremljajo prenose okužb iz drugih držav. Veliko družjenja brez uporabe zaščitnih mask je po njeni oceni zelo nevarno. V kratkem času bi se namreč lahko virus znova zelo razširil. NIJZ je zaradi prenosov okužb z novim koronavirusom iz drugih držav predlagal razpravo o umestnosti nekaterih izjem, zaradi katerih osebam, ki pridejo iz držav, ki niso na seznamu epidemiološko varnih držav, ni treba v 14-dnevno karanteno, je za STA povedal Krek. Po njegovih besedah večina primerov okužbe z novim

koronavirusom, ki so jih v zadnjih tednih zaznali v Sloveniji, pride iz tujine prav zaradi teh izjem.

Skladno s tem bodo predlagali razpravo o umestnosti določenih izjem, kar v primeru poslabšanja epidemiološke slike vladni odlok predvideva. Ker odlok izvaja ministrstvo za notranje zadeve, bo to imelo glavno besedo o vsebini odloka oz. o tem, katere izjeme za karanteno bodo ostale v odloku. S povečanjem okužb se namreč spoprijemajo tudi v Severni Makedoniji in na Kosovu, od koder je po sprostitvi ukrepov na meji možen vnos okužbe. V Severni Makedoniji so 19. junija poročali o rekordnem dnevnem številu smrtnih žrtev zaradi covid-19 od izbruha epidemije. Umrlo je devet bolnikov, skupaj 210. S Kosova so 16. junija poročali o rekordnem številu okužb od izbruha epidemije. V enem dnevu so potrdili še 141 primerov okužbe, skupno je bilo okužb 1756. Bolezni je do takrat podleglo 34 ljudi. NIJZ

ŠOLA

Virus ni ustavil pouka

Po nepričakovanih dogodkih, povezanih s širjenjem novega koronavirusa pri nas in po svetu, se vračamo v stare tirnice s tesnobnimi občutki ujetosti, nemoči in negotove prihodnosti. Upajmo, da se to ne bo ponovilo in da bo enkrat vse, kar je bilo dobro, po starem, kar nam je prineslo novega in dobrega, pa moramo izkoristiti in dograditi, postaviti na prvo mesto v življenju družino, zdravje in sočutje drug do drugega, do narave. Izobraževanje na daljavo v času epidemije se je na naši šoli začelo, ko so ravnatelj in učiteljski zbor, 12. marca, ob 17.37 prejeli okrožnico z ministrstva za šolstvo (MIZŠ RS), v kateri je bilo navedeno, da s ponedeljkom zapiramo šole. Nadaljnjo odločitev, kako bo s poukom, so prepustili ravnateljem in učiteljskemu zboru. Izbirali smo lahko med čakanjem na delo ali izobraževanjem na daljavo. Na dveh pedagoških konferencah smo z učitelji

opredelili možnosti pouka na daljavo in ta pouk začeli takoj v ponedeljek. Do zdaj se s takšnim načinom pouka še nismo srečali, razen ene izjeme pred leti. Spletne učilnice pred epidemijo niso v celoti zaživele, prav tako nismo izvajali videokonferenc. Steber našega pouka na daljavo je bil učitelj informatike Aleš Drinovec, ki nas je vestno in potrpežljivo učil, kako nalagati v učilnice učno snov, kako pripraviti videokonferenco, kviz, anketo, naloge in podobno. Strokovno smo se učitelji povezali tako, da smo si solidarno delili priprave na pouk.

Pouk na daljavo zahteva dodatna strokovna prizadevanja pri iskanju metod in načinov podajanja snovi ter vzame veliko več časa za pripravo ene ure pouka. Poleg tega smo se lovili pri uporabi novih tehnologij. Učitelji smo postali učenci. Ob tem smo pripravljali še gra-

divo za učence s posebnimi potrebami, ki jim je treba pouk prilagoditi. Ves čas je organiziran pouk slovenščine za naše učence priseljencev.

Strokovna presoja ciljev in načinov poučevanja na daljavo je bila prepuščena posameznemu učitelju. Učitelje smo povezali v strokovne aktivne, kjer smo si o delu izmenjali izkušnje in gradivo. Seveda smo jim bili ves čas v oporo vodje šole. Zahvaljujem se učitelju informatike in pomočnicama ravnateljice Tatjani Ančnik ter Alenki Velkavrh za stalno pripravljenost na delo od 13. marca dalje.

Čez en teden po prekinitvi pouka, 20. marca, smo prejeli navodila in priporočila MIZŠ RS in ZZŠ RS, kako naj izvajamo pouk na daljavo, ponudili so nam tudi strokovno svetovanje. Različna podjetja so nas seznanjala z aplikacijami in pristopi k poučevanju, a pri nas smo ostali

pri spletnih učilnicah moodle in google. Učitelji v zadnjem času za sporazumevanje z učenci in med seboj uporabljajo tudi aplikacije za videokonferenco zoom, jitsi in teams, prevladuje pa pogovor po telefonu, družbenih omrežjih in elektronski pošti. Včasih so nam z »računalniškimi nasveti« priskočili na pomoč tudi nekateri starši učencev, za kar se jim zahvaljujem.

V začetku pouka na daljavo smo se osredotočili predvsem na nadaljevanje

pouka, kmalu pa ugotovili, da moramo posvetiti pozornost učencem, da bodo redno delali naloge. Pripravili smo tabele za spremljanje dela otrok ter jih opozarjali, če so bili pri nalogah neredni. Včasih smo jih tudi zatožili staršem. Nekateri učenci se sprva v novostih niso znašli, drugi so prehiteli učitelje. Pri uporabi tehnologije so jih podpirali starši, učitelji in seveda Aleš Drinovec. Zdaj so se takega pouka dobro navadili, večina učencev redno

izpolnjuje obveze, za kar bi jih rada pohvalila.

V ponedeljek, 18. maja, so prišli v šolo nasmejanih obrazov prvošolci, drugošolci in tretješolci. Pouk poteka v skupinah do petnajst otrok. Večina jih je zelo vesela, da so spet v šoli. Spoznali so tudi nove učitelje, saj jih za izvedbo potrebujemo še enkrat več. Tako pouk zdaj vodijo tudi učitelji individualnega pouka in svetovalni delavci. Nekateri učitelji so si oddahnili od pouka na daljavo, večina pa bo še naprej izvajala obe obliki pouka.

Vsi na šoli si skrbno umivamo roke, jih razkužujemo, kihamo v rokav, pazimo na medsebojno razdaljo najmanj 1,5 metra ... samo da koronavirus ne bi prišel med nas. Čistilke in hišnika neprestano zračijo prostore (še dobro, da je toplo), kuharice in kuharja kuhajo v kirurških maskah. Gostov ne sprejemamo radi, s starši pa ohranjamo dober stik. Hvala vsem zaposlenim, ki so požrtvovalno delali vsak na svojem delovnem mestu. Brez njih šole na daljavo ne bi bilo, pa tudi čistih šolskih prostorov, plačanih računov in administracije, zdaj pa še dobrih kosil. Poklon zaposlenim in zahvala staršem za podporo pri šolskem delu naših učencev.

Vsi si želimo, da bi naša šola rasla in cvetela v zdravju in veselju, brez pretresov, ki smo jih doživeli v preteklih dveh mesecih.

Zlatka Vlasta Zgonc, ravnateljica OŠ n. h. Maksa Pečarja

VALETA

Poslavljanje devetošolcev

Poslavljanje devetošolcev je bilo na Osnovni šoli narodnega heroja Maksa Pečarja v ponedeljek, 15. junija, drugačno od uveljavljenega, manj pompozno in razkošno, a še bolj pristržno od predhodnih. Valeta je bila takšna, kot je njen namen: učenci se ob koncu osnovnošolskega izobraževanja poslovijo od učiteljev in drugih zaposlenih na šoli.

Zlatka Vlasta Zgonc, ravnateljica

ŠOLA

Starši (ni)smo učitelji!

Preživeli smo devet tednov karantene in s tem devet tednov šolanja od doma. Kako smo se starši, ki smo poleg službenih, družinskih in drugih obveznosti prevzeli nase še obveznost šolanja otrok, znašli v tej situaciji? Če povzamemo odzive ministrice za izobraževanje, znanost in šport, je vse potekalo dobro, če ne kar odlično. Pa je bilo res vse tako bleščeče in rožnato? Tudi če smo se starši sprijaznili in sprejeli dejstvo, da bomo nekaj tednov usklajevali službene in otrokove šolske obveznosti, je bilo to vsak teden bolj naporno in utrudljivo. Nekaj je gotovo jasno, pa naj je šolanje na daljavo po mnenju ministrstva za izobraževanje, znanost in šport potekalo še tako dobro, starši nismo učitelji, še najtežje smo učitelji svojih otrok. Praviloma nimamo pedagoške izobrazbe, imamo različne pedagoške sposobnosti, nekatere družine nimajo ne ustreznih prostorskih ne tehničnih pogojev za kakovostno poučevanje. Pri tem ne smemo pozabiti osnovnih stisk nekaterih staršev, ki otrokom niso mogli zagotoviti osnovnih obrokov, ki jih ti sicer dobijo v šoli ali vrtcu. S tem so se, žal, zgolj povečale in poglobile socialne razlike in razlike v ravneh znanja naših otrok.

Sem mama prvošolca. Na srečo smo si od razglasitve epidemije družinsko življenje lahko uredili tako, da sem se sama lahko posvetila izključno otrokovim šolskim obveznostim. Tako je bila tudi naša kuhinjska miza v preteklih dobrih dveh mesecih

osrednji prostor poučevanja, prehranjevanja, spletnih sestankov, šivanja obraznih mask in igranja namiznih iger. Kako so to usklajevali starši z več šoloobveznimi otroki, starši, ki so delali od doma, ali starši, ki ne govorijo slovenskega ali tujega jezika, ki je prav tako del kurikuluma? Delavnika za starše pravzaprav ni bilo, zgodnje vstajanje in delo pozno v noč, ko otroci spijo, da zadostijo delodajalcem, in šolanje čez dan, da opravijo šolske obveznosti. Vsak po svojih najboljših močeh. Starši, ki zaradi omejitev niso mogli opravljati svojega poklica, so se spopadali še z osnovno skrbjo za preživetje.

Nedvomno je imela celotna situacija tudi pozitivne plati. Kakovostnejše družinsko življenje in preživljanje časa z otroki, čistejši zrak, več gibanja v naravi, brez nenehne naglice, mogoče je komu uspelo sorazmerno v miru prebrati kakšno knjigo. Zagotovo smo ne glede na vse tegobe, ovire in dodaten stres, ki jih je prineslo šolanje na domu, doživeli veliko lepih trenutkov, ki jih v času normalnega življenja verjetno ne bi ali pa jih ravno zaradi epidemije še bolj cenimo. Na srečo se je situacija izboljšala, omejitvene ukrepe odpravljajo, življenje pa bo prej ali slej steklo po starem, pa vendar šole (za zdaj) za nekatere šolarje ostajajo zaprte. Kako so starši

uskladili varstvo in šolanje najmlajših, če se morajo vrniti v službo? In vrniti se morajo čim prej, že zaradi preživetja. Še najbolj je verjetno težavno za starše četrtošolcev in otrok z resnimi učnimi težavami, ki jih težko pustimo več kot devet ur same. Številnim so priskočili na pomoč babice in dedki, torej del populacije, ki ga skušamo zaščititi pred morebitno okužbo. Moj prvošolček se je nedvomno veselil ponovnega začetka šole, predvsem zaradi sošolcev, ki jih je zelo pogrešal. V prvem tednu "pokarantenske" šole se je marsikaj spremenilo, razredi so bili manj številni, kar je z vidika izobraževalnega procesa odlično. Vseeno pa vsi nestrpnost čakajo, da se bodo lahko sproščeno igrali na igralih in v peskovnikih, da se bodo lahko med odmori družili s preostalimi sošolci in ne nazadnje tudi, da bodo svoje učitelje videvali brez zaščitnih mask. Kljub vsemu ostaja nekaj grenkega priokusa ob vseh teh do zdaj nujnih ukrepih. Zakaj vsi šolarji zdaj ne morejo v šolo, zakaj ne izvajajo športne vzgoje, ko pa se lahko otroci popoldne družijo na ulici ter na nogometnih, plesnih in podobnih treningih? Starši že pogledujemo tudi h koncu šolskega leta, ko se bo začelo iskanje rešitev za varstvo otrok nadaljnja dva meseca šolskih počitnic in bodo dopoldanska varstva in tabori bistveno bolj omejeni kot v preteklosti, tisti, ki pa že pošiljajo ponudbe, so se vidno podražili. Upamo lahko zgolj, da se jeseni celotna situacija ne bo ponovila, saj bo to gotovo pustilo posledice na izobraževanju in socialnem razvoju naših otrok.

Ne glede na skrbi in nerešena vprašanja, ki se porajajo, se vsi, predvsem pa otroci, veselimo ponovnih stikov s prijatelji in učitelji. Na koncu ne gre pozabiti ravno nanje učitelje in učiteljice Osnovne šole narodnega heroja Maks Pečarja ter jih pohvaliti za odlično pripravljena navodila, odzivnost in potrpežljivost. Vsekakor sta nas starše in učitelje ravno epidemija ter z njo povezana socialna izoliranost dodatno povezali in sta dobra popotnica za nadaljnje sodelovanje, ko se bo življenje vrnilo v stare tirnice.

mag. Petra Culetto

ZA LEPŠO LJUBLJANO

Na svetovni dan Zemlje, ki ga praznujemo 22. aprila, je MOL v okviru tradicionalnih čistilnih akcij *Za lepšo Ljubljano* sporočila, da zaradi epidemije novega koronavirusa letos akcije ni bilo mogoče izpeljati v običajni obliki. Kljub temu so predlagali, da bi 29. aprila izvedli čistilne akcije na območju Ljubljane in njenih četrtnih skupnosti, seveda v okviru priporočil za varnost in zdravje ljudi.

V ČS Črnuče je delavec podjetja Voka Snaga 29. aprila zjutraj pripeljal deset zaščitnih mask, vrečke za smeti in škatlo gumijastih rokavic.

ČS

DARILO SLOVENSKEMU TURIZMU

Kje boste dopustovali letos?

Prijatelj me je vprašal, kam naj gre na dopust po koronavirusu. Sprva sem mislil, da je to provokacija, a sem spoznal, da razmišlja enako. Letos nas pozivajo, naj preživimo počitnice v Sloveniji, sva se strinjala. Meni se zdi pobuda prava. Najprej zato, ker je naša dežela očarljiva in ker vidimo, kako pomanjkljivo znanje imamo o domovini. Pomislite, kdaj ste bili zadnjič, denimo, na Bledu na »kremšnitah«? Marsikdo se še spomni, da so na Bledu nekateri pozivali domače goste, naj na vrhuncu poletne sezone ne delajo gneče, ker je že tako preveč tujcev. Torej bo letos priložnost, da ga obiščemo? In še mnogo manj obljudenih krajev je, ki so vredni našega dopustovanja. Ne gre zgolj za patriotizem, temveč tudi za pomoč gospodarstvu in s tem neposredno turizmu.

Tudi vlada je podprla domači turizem tako, da bomo za dopust doma vsi, ki prebivamo v Sloveniji oziroma imamo tukaj stalno prebivališče, upravičeni do bonov v vrednosti 200 evrov, mladolenske osebe pa v vrednosti 50 evrov. Turistični bon je veljaven za bivanje od 19. junija do 31. decembra. Teh 200 evrov ni mišljenih namesto regresa, ampak poleg regresa.

Tako bo država dodelila neposredno subvencijo domačim gostom za nakup turističnih oziroma gostinskih storitev

v Sloveniji v skupnem znesku več kot 300 milijonov evrov. Neposredno bo spodbudila domačo potrošnjo in močno pomagala domačemu turizmu. Lanskih skoraj šestnajst milijonov prenočitev v Sloveniji seveda ni mogoče ponoviti. Po drugi strani je letošnja sezona priložnost, da turistični delavci spet prepoznajo velik pomen domačih gostov.

Dobra polovica Slovencev namerava večino poletnega dopusta preživeti v Sloveniji, je pokazala raziskava Slovenske turistične organizacije, dobra tretjina jih bo glavni del dopusta preživela v tujini, 16 odstotkov jih ne bo šlo na dopust. 41 odstotkov Slovencev, ki bodo večino dopusta preživeli v Sloveniji, bo odšlo na več krajših oddihov, četrtna na en krajši oddih, petina si bo privoščila kombinacijo obojega. Skoraj polovica namerava dopustovati ob morju, sledijo tisti, ki bodo dopustovali v termah in gorah. Rezervacijo si večina namerava urediti največ mesec dni vnaprej ali v zadnjem

hipu, dve tretjini vprašanih pa pravi, da bodo rezervacijo uredili neposredno pri ponudniku.

Po poročanju anketirancev o potrošnji na zadnjem dopustu, ki so ga preživeli v Sloveniji, so letos za glavni dopust v Sloveniji pripravljene potrošiti približno enako za nastanitev ter več za kulinariko in kulturo. Za nastanitev v Sloveniji bi v povprečju odšteli do 38 evrov na noč, za obrok v gostinskih lokalih do 23 evrov, za kulturo oz. zabavo pa do 13 evrov na dan.

Raziskava je pokazala, da je med Slovenci indeks strahu pred okužbo z novim koronavirusom razmeroma nizek, polovica vprašanih je odgovorila, da se ne boji okužbe. So pa vprašani dobro seznanjeni z novimi higienskimi standardi. Največ vprašanih meni, da se okužbi z virusom na dopustu lahko izognejo s skrbjo za čistočo in higieno v nastanitvenih objektih, z izogibanjem množicam, skrbjo za čistočo in higieno v gostinskih obratih in upoštevanjem varnostne razdalje.

Tisti, ki ne bodo dopustovali, so med glavnimi razlogi navedli predvsem pomanjkanje finančnih sredstev, kar je navedla dobra tretjina vprašanih, porabo sredstev za druge dobrine ter skrb za varnost in zdravje.

Žarko Hojnik

ČISTILNA AKCIJA

V aprilski čistilni akciji smo bili na Črnučah zelo uspešni. Nabralo se je kar nekaj odpadkov, ki ne spadajo v okolje. Ni izgovora, da smo še vedno priča tovrstnemu malomarnemu početju. Vsem, ki ste se nam pridružili, se iskreno zahvaljujemo, prav tako se zahvaljujemo društvu MIK, ki v naši četrtini skupnosti organizira redne čistilne akcije in individualno pristopa k izboljšanju našega okolja. Nabrane smeti je podjetje Snaga odpeljalo na zbiralnico odpadkov, kjer bi morale pristati že na začetku. Vsaka pobrana smet šteje.

Ksenija Drole

POLICIJSKA POSTAJA LJUBLJANA BEŽIGRAD

Varnost in postopki med pandemijo

Policisti Policijske postaje Ljubljana Bežigrad smo med pandemijo zaradi koronavirusne bolezni (covid-19) od 12. marca do 17. maja izvajali vse naloge za zavarovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi, kakor tudi vzdrževanje javnega reda in miru ter nadzora in urejanja prometa kot do zdaj. Ob tem so policisti izvajali naloge, ki izhajajo iz vladnih odlokov o preprečevanju in širjenju novega koronavirusa.

V tem času smo na območju četrtne skupnosti Črnuče s področja javnega reda in miru zaznali dve kršitvi na javnem kraju po določbah zakona o javnem redu in miru (lani 5 kršitev) in dva prekrška s področja prepovedanih drog po zakonu o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami – ZPPPD (lani ni bilo kršitev).

S področja prometa so policisti v tem času ugotovili 36 (lani 34) kršitev cestnoprometnih predpisov. Prav tako smo obravnavali štiri prometne nesreče (lani 7), ki so se zgodile zaradi premika z vozilom (2), neprilagojene hitrosti (1) in neustrezne varnostne razdalje (1).

Na področju premoženjskih kaznivih dejanj smo obravnavali dva vloma v skladišče. Lani smo v primerljivem obdobju obravnavali 16 vlomov oz. kaznivih dejanj velike tatvine (vlomi v hiše, stanovanja, kleti in skladiščne prostore). Nadalje smo obravnavali štiri navadne tatvine, in sicer tatvine v trgovini in tatvine na parkirišču. Lani smo v primerljivem obdobju obravnavali 15 tatvin (trgovine, parkirišča). Prav tako smo obravnavali dve kaznivi dejanji poškodovanja tuje stvari. Lani smo obravnavali sedem tovrstnih dejanj.

Obravnavali smo tudi primera požarov v naravnem okolju, pri čemer eno dejanje obravnavamo kot sum storitve kaznivega dejanja povzročitve splošne nevarnosti.

Kaznivih dejanj s področja prepovedanih drog nismo zaznali oz. obravnavali, smo pa v navedenem času izvedli postopka o prekrških zaradi prepovedanih drog (ZPPPD). Lani smo obravnavali kaznivo dejanje prodaje prepovedanih drog in primer prekrška po ZPPPD.

Kaznivih dejanj ali prekrškov, povezanih z nasiljem v družini, v navedenem obdobju nismo zaznali. Lani so bili v tem času obravnavani prekrška in kaznivi dejanji, povezani z nasiljem v družini.

Na celotnem območju bežigrajske policijske postaje v primerjavi z lanskim letom zaznavamo upad kaznivih dejanj zoper premoženje (vlomi, tatvine, drzne tatvine, ropi, roparske tatvine), kakor tudi kaznivih dejanj zoper zakonsko zvezo, družino in otroke (nasilje v družini).

V tem obdobju smo zaznali občuten padec vlomov v stanovanjske hiše, stanovanja in druge prostore v stanovanjskih blokih. Večinoma zaradi večje in daljše prisotnosti lastnikov

FOTO UROŠ MODIČ/AMZS/POLICIJA-SI

oz. uporabnikov stanovanj. Storilci premoženjskih kaznivih dejanj oz. vlomov namreč običajno izkoriščajo ravno odsotnost stanovalcev.

Prav tako je na področju prometne varnosti (prometnih nesreč) ter javnega reda in miru zaznati padec kršitev. Tudi v tem primeru je opazna povezava z omejitvijo gibanja ljudi. Zaznanih cestnoprometnih prekrškov in izvedenih ukrepov je nekoliko več, kar kaže na to, da so kljub zmanjšanju prometa oz. mobilnosti udeleženci v prometu še vedno kršili cestnoprometne predpise.

Policisti so v sodelovanju s policisti konjeniške policijske postaje in redarji MOL nadzirali ukrepe za preprečitev širjenja virusa. Zagotavljali smo stalno prisotnost na območju obrežja reke Save in Črnuč, saj so na tem območju sprehajalne poti, ki jih bližnji stanovalci uporabljajo za sprehode. Prav tako iz Črnuč (Sračja dolina, Gameljska cesta) potekajo poti do priljubljene sprehajalne točke – Rašice, kjer je bilo v času prepovedi zbiranja ljudi več sprehajalcev.

Policisti bežigrajske policijske postaje poskušamo s prisotnostjo in strokovnostjo zagotavljati največjo stopnjo varnosti na vseh področjih. Pri načrtovanju aktivnosti policije so nam v veliko pomoč podane informacije, predlogi in opažanja krajanov. Prav tako so nam v preteklosti podane informacije krajanov pomagale izslediti storilce kaznivih dejanj in prekrškov. Tako jih tudi zdaj pozivamo, da delijo z nami vse informacije, povezane z varnostjo ljudi. Le s partnerskim sodelovanjem vseh bomo lahko ljudem uspešno zagotavljali splošno varnost.

Tomaž Tomažević, policijski inšpektor,
predstavnika za odnose z javnostmi v PU Ljubljana

FOTOGRAFIJE DARKO ROZINEC IN PGD ČRNUČE

Gasilci v času karantene

Gasilci PGD Črnuče smo v izrednih razmerah omejili nekatere dejavnosti, kot so denimo redna torkova srečanja, gasilski krožek za mladino, udeležba na izobraževanjih, a smo kljub vsemu bili pripravljene na posredovanje ob morebitnih požarih ali drugih naravnih nesrečah.

V tednih karantene, ko je bila večina ljudi doma, smo črnuški gasilci posredovali v požarih tudi drugod po ljubljanski mestni občini. Imeli smo deset intervencij. Marca smo posredovali štirikrat, in sicer smo pomagali gasiti požar v naravi na območju Šentviškega hriba, pri čemer je sodelovala tudi Slovenska vojska s helikopterjem. Naše vozilo za gozdne požare GCGP-1 je odigralo pomembno vlogo, saj je lahko pripeljalo vodo na zelo zahteven teren, kot je hrib nad šentviškim predorom. Aprila smo bili aktivirani šestkrat. Dvakrat smo izvajali dežurstvo v gasilskem domu, enkrat gasili gozdni požar pri Podutiku, tri intervencije smo imeli na domačem terenu. Krajanu Črnuč, ki je na sprehodu izgubil ključke, smo pomagali priti v lastno stanovanje, 17. aprila je zagorelo v gozdu za Domom starejših občanov, 22. aprila je gorelo rastje pod visokonapetostnim daljnovodom za novimi bloki nad Suhadolčanovo ulico. Požar na okoli štirih hektarjih so nam pomagali pogasiti poklicni gasilci iz Ljubljanske brigade ter prostovoljni gasilci PGD Nadgorica, PGD Podgorica – Šentjakob in PGD Stožice. Sodelovala je tudi enota za podporo vodenju Gasilske zveze Ljubljana. Na tej intervenciji je bilo 56 gasilcev s 16 vozili. Za požarno varnost krajanom Črnuč kljub izrednim razmeram ni treba skrbeti, saj smo gasilci PGD Črnuče ves čas v pripravljenosti. Okrepili se bomo tudi z nakupom dodatne opreme za gašenje požarov v naravi. Kljub temu pozivamo krajanke, da v času velike požarne ogroženosti upoštevajo prepoved kurjenja v naravi in s tem pripomorejo k temu, da bomo tudi gasilci lahko več časa preživeli doma, z družino, in ne na intervencijah, kjer smo poleg vsega dodatno izpostavljeni še nevarnosti novega virusa.

Ostanite zdravi. Na pomoč!

Mina Dobravc, poveljnica PGD Črnuče

VRTEC

Ukrepi in navodila ob ponovnem prihodu v vrtec

Vlada je na podlagi ocen in predlogov ministrstva za zdravje sprejela okvirni načrt sproščanja omejitvenih ukrepov, v katerega sta vključena tudi šolstvo in predšolska vzgoja. 18. maja so se v vrtec lahko vrnili otroci.

Od 11. do 15. maja smo pripravljali vrtec za ponovno obratovanje. Uredili smo notranje prostore, atrije in igrišča. Zaradi števila vključenih otrok, zmanjšanega normativa v skupinah in zagotavljanja varnega vzgojno-izobraževalnega dela smo odprli vse štiri enote. Upoštevali smo higienska priporočila NIJZ za vrtece in priporočila ZRSŠ za ponovno odpiranje vrtcev v času posebnih razmer.

Vrtec je bil od 18. do 29. maja odprt od 7. do 16. ure.

Združevanj do 29. maja nismo organizirali, saj si prizadevamo za visoko stopnjo varnosti otrok in zaposlenih.

V vrtec so se lahko vrnili le zdravi otroci in zaposleni. Starši so morali podpisati obrazec *Izjava staršev pred vstopom otroka v vrtec ob sproščanju ukrepov za zaježitev širjenja covid-19*. Dobili so obvestilo o ponovnem odprtju vrtca z ukrepi in navodili ob ponovnem prihodu v vrtec.

V času izrednih razmer bodo oskrbnino vrtca plačevali samo starši otrok, ki bodo vključeni v vrtec oz. so oddali namero o prisotnosti otroka v vrtcu. Starši otrok, ki v času epidemije ne bodo obiskovali vrtca, so opravičeni plačila obveznosti.

18. maja se je vrnilo v vrtec 57 odstotkov otrok. Delo poteka skladno z letnim delovnim načrtom Vrtca Črnuče, letnimi delovnimi načrti posameznih enot in letnimi delovnimi načrti oddelkov. Večino dejavnosti načrtujemo na prostem, saj imajo otroci radi športne dejavnosti, igre na prostem ter ustvarjanje z naravnim materialom. Narava je odličen prostor za raziskovanje, igro in povezovanje znotraj skupine, za oblikovanje sistema vrednot, razvijanje domišljije in ustvarjalnosti.

25. maja se je vrnilo v vrtec 61 odstotkov otrok, 1. junija je bila pričakovana 79-odstotna prisotnost. O organizaciji dela se sproti dogovarjamo, prav tako starše sproti obveščamo o pomembnih aktivnostih po eAsistentu, novice so objavljene tudi na spletni strani vrtca.

Andreja Klopčič-Hološević, ravnateljica Vrtca Črnuče

NA KRATKO

MESTNI POTNIŠKI PROMET

Vožnja z mestnimi avtobusi LPP je od 18. junija podobna tisti pred razglasitvijo epidemije. Potniki bodo lahko ponovno vstopali skozi prva vrata, torej pri vozniku, na avtobusih medkrajevnega potniškega prometa pa bo to mogoče od 22. junija. Vodstvo družbe je opozorilo, da je nošenje zaščitnih mask tako za potnike kot za voznike avtobusov še vedno obvezno, prav tako razkuževanje rok.

Na območju ČS Črnuče so delavci podjetja Javna razsvetljava poskrbeli za obnovo talnih označb.

Svetovni dan okolja

Letošnje geslo svetovnega dneva okolja je osredotočeno na ohranjanje biotske raznovrstnosti in poziv h končanju nezakonite trgovine s prosto živečimi vrstami.

Svetovni dan okolja, ki ga vsako leto zaznamujemo 5. junija ter spodbuja široko zavedanje in aktivnosti za okolje, je generalna skupščina Združenih narodov razglasila leta 1972, da bi zaznamovala začetek konference o človekovem okolju v Stockholmu. Na ta dan je sprejela sklep, s katerim je ustanovila Program Združenih narodov za okolje (UNEP).

Sredi maja je državni zbor sprejel spremembe zakona o ohranjanju narave, ki nevladnim organizacijam, ki delujejo v javnem interesu, otežuje zastopanje interesov ohranjanja narave v upravnih in sodnih postopkih. V okviru tretjega paketa pomoči zaradi epidemije covid-19 je bilo sprejeto nižanje okoljskih, gradbenih in prostorskih standardov, hkrati pa tako rekoč onemogočeno sodelovanje okoljevarstvenih organizacij v postopkih izdaje gradbenega dovoljenja za naslednji dve leti. Zaradi neodzivnosti predsednika države Boruta Pahorja so odstopili vsi člani stalnega posvetovalnega odbora za podnebno politiko.

V Sloveniji med okoljskimi izzivi v zadnjem času izstopa odpadna embalaža, ki se je nakopičila pri zbirateljih odpadkov. Ministrstvo za okolje in prostor je poslalo v javno obravnavo predlog sprememb zakona o varstvu okolja, s katerimi si želi prenoviti sistem proizvajalčeve razširjene odgovornosti. Po novem bi bili lastniki organizacij, ki bi skrbele za odpadke iz določene vrste proizvodov, proizvajalci teh izdelkov, te organizacije pa bi morale delovati neprofitno.

Drugi veliki izziv, ki so ga izpostavili na okoljskem ministertvu, so podnebne spremembe. Želijo si, da bi naša država še letos zapisala v zakon cilj doseči ogljično nevtralnost do sredine tega stoletja.

Na državnem statističnem uradu so ob svetovnem dnevu varstva okolja preverili, kako sta z okoljem leta 2017 ravnala dobra dva milijona Slovencev. Posamične podatke so primerjali z letom 2013 in ugotovili, da je v tem obdobju prebivalec Slovenije ustvaril 15 odstotkov več komunalnih

odpadkov (478 kilogramov na prebivalca), vendar so jih več zbrali ločeno (70 odstotkov) in reciklirali (58 odstotkov). Povečala se je tudi količina odpadne hrane, in sicer za sedem kilogramov, na 64 kilogramov na prebivalca.

Na odlagališčih je leta 2017 končalo manj kot tri odstotke odpadkov, kar je štiri odstotne točke manj kot leta 2013. Vseh odpadkov je bilo 6,2 milijona ton, kar je 33 odstotkov več kot leta 2013.

Iz javnega vodovoda je bila gospodinjstvom leta 2017 dobavljena enaka količina vode kot leta 2013, in sicer povprečno 38 kubičnih metrov na prebivalca. Iz javne kanalizacije je bilo izpuščenih skoraj 218 milijonov kubičnih metrov odpadne vode, kar je 22 odstotkov več kot leta 2013. 72 odstotkov te vode je bilo prečiščene v čistilnih napravah.

Izpusti toplogrednih plinov so se v Sloveniji v obravnavanem obdobju zmanjšali za pet odstotkov. Največ, 27 odstotkov, jih je leta 2017 izviralo iz dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro. Gospodinjstva so prispevala 18 odstotkov emisij, predvsem iz transporta. Emisije trdnih delcev PM10 so se prav tako zmanjšale, in sicer za osem odstotkov leta 2016 v primerjavi z letom 2013. Največ emisij trdnih delcev, 72 odstotkov, je izviralo iz gospodinjstev, predvsem zaradi ogrevanja.

V proračun je bilo leta 2017 plačanih 12 odstotkov več okoljskih davkov kot leta 2013. Največji delež (64 odstotkov) so plačala gospodinjstva. 38 odstotkov nižja je bila vrednost investicij v varstvo okolja v proizvodnih in storitvenih dejavnostih, izdatki za varstvo okolja so bili v omenjenih dejavnostih 19 odstotkov višji. Največ sredstev za investicije v varstvo okolja (45 odstotkov) in največ sredstev za izdatke za varstvo okolja (58 odstotkov) so v teh dejavnostih porabili za ravnanje z odpadki.

Leta 2015 je vsako gospodinjstvo v Sloveniji za oskrbo z vodo v povprečju porabilo 233 evrov, za zbiranje odpadkov 147 evrov, za zbiranje odpadne vode 64 evrov, za elektriko, plin in druga goriva 1537 evrov ter za goriva za osebne avtomobile 1574 evrov. E. N.

Odvajanje odpadne vode

Komunalna odpadna voda nastaja v gospodinjstvih pri uporabi vode v sanitarnih prostorih, kuhanju, pranju in drugih opravilih, industrijska odpadna voda pa nastaja predvsem pri uporabi v industriji ter obrtnih in drugih gospodarskih dejavnostih. Padavinska odpadna voda odteka onesnažena z utrjenih površin.

Na območju naselij Črnuče, Podboršt, Spodnje Črnuče in Gmajna je večina kanalizacije zgrajena ločeno. To pomeni, da odpadno vodo odvajajo po dveh kanalizacijskih omrežjih. Tako kanalizacijsko omrežje za komunalno odpadno vodo in komunalne čistilne naprave med padavinami ni obremenjeno z velikimi količinami padavinske vode. Odpadno padavinsko vodo, ki odteče z utrjenih površin, zbiramo in odvajamo prek ločenega padavinskega sistema v naravne odvodnike, večinoma v potok Črnušnica.

Primer dobre prakse je revitaliziran ribnik na območju opuščene glinokopa, ki z vodnim ekosistemom bogati okolico Centra starejših Črnuče, hkrati pa zadržuje padavinske in zaledne vode.

Urejeno odvajanje odpadne vode se je v tem delu črnuške četrtne skupnosti začelo z obratovanjem čistilne naprave (ČN Črnuče) leta 1966, ki je bila rekonstruirana leta 2000.

V naseljih Ježa, Brod, Nadgorica, Podgorica, Soteska in Šentjakob je kanalizacijski sistem nekoliko mlajši, a tu prav tako deluje ločen sistem odvajanja. Padavinske odpadne vode se neposredno stekajo v Savo in okoliške odvodnike, komunalne odpadne vode pa prek črpališča v Šentjakobu odvajamo in čistimo v Centralni čistilni napravi Ljubljana (CČN). V okviru kohezijskega projekta *Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja* bo povečana zmogljivost čistilne naprave in vpeljana nadgradnja s terciarnim čiščenjem (odstranjevanje dušikovih in fosforjevih spojin). Naselje Dobrava še ni kanalizirano, zato v tem delu ČS Črnuče zagotavljamo redne prevzeme vsebine iz malih čistilnih naprav in pretočnih ter nepretočnih greznic.

Da odpadna voda odteka varno in nemoteno ter se ustrezno očisti vrne v okolje, zaposleni v javnem podjetju zagotavljamo obratovanje kanalizacije 24 ur na dan vse dni v letu. Pri upravljanju kanalizacijskega sistema se srečujemo s povečano obremenitvijo z zalednimi vodami, ki se odvajajo s pobočij gričev okoli Črnuške gmajne ter naselij Nadgorica, Soteska in Podgorica. Pri izdatnejših padavinah sta dodatno obremenjena oba kanalizacijska sistema, saj pri odvajanju komunalne odpadne vode ob deževju zaznavamo povečane dotoke čiste vode zaradi nepravilnosti na posameznih priklopih. Zaradi tega se lahko ob obilnejšem deževju pojavijo motnje v obeh sistemih.

Pot odpadne vode se konča v komunalnih čistilnih napravah ČN Črnuče in CČN Ljubljana, kjer vodo očistimo, preden se izlije v Ljubljano in Savo.

Učinkovitost čiščenja zagotavljamo s stalnim spremljanjem in vodenjem parametrov procesa ter rednim vzdrževanjem objektov, naprav in opreme. V čistilni napravi potekata mehansko in biološko čiščenje. V procesu mehanskega čiščenja

Črnuška čistilna naprava. Na fotografiji je očiščena odpadna voda, zajeta v biološkem delu čistilne naprave (zgornji, čisti del vode predstavlja očiščeno odpadno vodo, spodnji del rjave barve pa kosme aktivnega blata, v katerem so mikroorganizmi, ki prečistijo odpadno vodo). V valju je prikazana zadnja faza v čistilni napravi – ločevanje očiščene vode in aktivnega blata.

odstranimo trdne delce, komunalne odpadke in maščobo, ki ne spadajo v kanalizacijski sistem, a jih uporabniki prepogosto in v ogromnih količinah splakujejo prek straniščne školjke. Mehanskemu čiščenju sledijo procesi biološkega čiščenja, s katerimi iz odpadne vode odstranimo raztopljen organsko in anorgansko onesnaženost. Tako očiščeno odpadno vodo iz ČN Črnuče odvedemo v Savo, iz CČN Ljubljana pa v Ljubljano. Očiščena odpadna voda je pravzaprav zelo bistra, na prvi pogled bi lahko celo rekli, da je po videzu podobna pitni vodi, ki jo natočimo iz pipe. A naj nas videz ne zavede, v tej vodi se skriva kar nekaj nevarnosti.

»Kar bomo danes zlili, bomo jutri zagotovo popili.« Ta rek naj vse opozori na pravilno ravnanje s kanalizacijskim sistemom in njegovo pravilno uporabo. Ne smemo pozabiti, da strupene snovi, ostanki barv, lakov, zdravila in pretirana uporaba čistil puščajo globoke sledi v okolju.

Veliko vprašanj je bilo v času epidemije povezanih z možnostjo prenosa okužbe z novim koronavirusom prek odpadne vode. Na testiranjih, ki jih je izvajal Nacionalni inštitut za biologijo na vzorcih odpadne vode iz čistilnih naprav po Sloveniji, prisotnosti virusa v odpadni vodi niso potrdili.

Mojca Vrbančič in Boštjan Mišmaš

OBVESTILO

GRADNJA PRENOSNEGA PLINOVODA

Obveščamo vas, da smo po uspešno izvedenem javnem razpisu februarja podpisali pogodbo s konzorcijem izvajalcev IMP d.d. (vodilni partner), IMP Promont d.o.o. in C&G d.o.o. za izvajanje del, povezanih z gradnjo prenosnega plinovoda M5/R51 Vodice – TE-TOL.

Po pogodbi naj bi se dela na območju vrtičkov v ČS Črnuče začela junija in končala oktobra.

Gradnja plinovoda je za družbo Plinovodi resen in pomemben poseg, ki je nujen za nadaljnjo nemoteno energetska oskrbo Slovenije in mesta Ljubljana z zemeljskim plinom, zato vas prosimo za razumevanje, ko bo spremljano delo na gradbišču.

Aleš Šuštar

Kontaktne osebe za dodatne informacije:

- Zoran Vučkovič za izvajalca IMP d.d.,
e-pošta: zoran.vuckovic@imp.si,
- Oton Zuljan za nadzornika IBT SPI d.o.o.,
e-pošta: otonz@projekt.si,
- Rok Vozel za investitorja Plinovodi d.o.o.,
e-pošta: rok.vozel@plinovodi.si.

ZAMENJAVA PLINSKIH CEVI V SPODNJIH ČRNUČAH

Podizvajalca sta bila IMP in Nigrad, zamenjavo je strokovno izpeljala Energetika Ljubljana.

NA KRATKO

MOŠKEGA ODNESEL TOK SAVE

V soboto, 6. junija, ob 12. uri smo črnuški gasilci prejeli poziv: »Oseba v vodi. Zbor pri kitajski restavraciji.« Pet nas je odhite- lo na zbirno mesto, kjer smo si predstavniki policije in gasilcev razdelili naloge. Vodja iskalne akcije nam je dodelil odsek na reki Savi pri mostu, kjer Štajerska cesta prečka Savo. Razdelili smo se v dve skupini. Ena je z mostu opazovala, če bi zagle- dala osebo v vodi, druga je pod mostom čakala na morebitno posredovanje, če bi osebo prineslo po Savi. Po približno treh urah so nas obvestili, naj prenehamo iskati na tem odseku. Poleg našega društva so bili aktivirani prostovoljna gasil- ska društva ob Savi do sotočja z Ljubljano, poklicni gasilci Gasilske brigade Ljubljana (GBL) in policija. Sodeloval je tudi policijski helikopter in uporabljali so drone GBL. Žal so bile visoke in deroče vode Save za 41-letnega moškega usodne, iskanje pa zelo oteženo.

Mina Dobravc

»SLEPA POTNICA« IN PREVENTIVA

Med različnimi dogodki, povezanimi s covidom-19, je bilo kar nekaj primerov, ko so ljudje bodisi zaradi pomanjka- nja zaščitnih mask bodisi zaradi kakšnega drugega vzroka vzbudili pozornost nadzornikov oziroma odgovornih, ki naj bi med drugim skrbeli za varnost državljanov pred morebitnimi okužbami.

To je sprva povzročila nakupovalna mrzlica, kasneje pa postopno rahljanje pandemijskih ukrepov ali celo nezavedanje ljudi, zlasti starejših. Primer, ki bo predstavljen, je dokaz, da se je motiti človeško.

Avtobusno postajališče Elma pred Marcatorjevo trgovino v spodnjih Črnučah so 13. maja oblegali radovedneži, kasneje je prišla tudi policijska patrolja. Voznik avtobusa na progi številka 6 je zaradi starejše potnice, ki je vstopila brez zaščitne maske in ni upoštevala njegovega opozorila, poklical na pomoč policijo. Vse lepo in prav, torej po ukazanih predpisih. Po prihodu policijske patrolje se je pokazalo, da se ženska, ki je dobesedno zatavala na avtobus brez zaščitne maske, ni zavedala preventivnih ukrepov, kaj šele izbruha virusa. Na srečo so to potrdili tudi policisti, ki jo poznajo kot 92-letno doma- činko in bolnico z demenco. Po drugi strani voznik ni mogel vedeti, da je to »slepa potnica«, ki se ne zaveda nevarnosti niti ne razume njegovega dobronamernega opozorila. Vse lepo in prav, bi rekli. A ob tem najbrž ne edinem primeru se postavlja vprašanje, kje so odgovorni domači in še kdo, da ljudje z zdravstvenimi hibami sami in brez skrbništva tavajo naokoli in se po nepotrebnem znajdejo v težavah.

Žarko Hojnik

CENTER STAREJŠIH ČRNUČE

Drugačni časi v črnuškem centru starejših

Marec bo v Centru starejših Črnuče, ki deluje pod okriljem družbe DEOS, zapisan kot mesec sprememb – vodenje doma sem prevzela nova direktorica, hkrati smo 4. marca odkrili prvi primer okužbe z novim koronavirusom. Nadaljnje dogajanje se z današnje perspektive zdi kot drama z uspešnim zaključkom, vendar stroka opozarja, da še ni konec.

V Centru starejših Črnuče stanuje 157 stanovalcev, za katere skrbi več kot 80 zaposlenih. Naš center smo zaprli za obiskovalce 6. marca, preden sta Svetovna zdravstvena organizacija in naša država razglasili epidemijo in pandemijo covid-19. Petek je bil, zaklenili smo vrata in si prizadevali, da bi ohranili stanovalce zdrave, seveda tako, da bi tudi zaposleni ostali zdravi.

Kot direktorica doma sem se s strokovnim timom odločila, da bomo poskusili obdržati vsakdanjik naših stanovalcev čim bolj nespremenjen, da ne bi občutili drugačnih časov, ki smo jih doživljali zaposleni ob odhodu iz službe. Vsak dan smo s stanovalci gledali poročila v živo ob 14. uri in preštevali okužene ter se seznanjali z novimi ukrepi.

Zaposleni smo vsak teden imeli kratka izobraževanja, katerih namen je bil povečanje zavedanja, da je od nas odvisno, ali bomo v domu imeli okužbo. Zaposlenim smo oblikovali tablo pozitivnih misli, da bi jim olajšala težke trenutke. Za stanovalce smo pripravili različne aktivnosti: telovadbo, individualno praznovanje rojstnih dni z mini tortico, peko

pic. Najodmevnejši je bil lepotilni dan, ko smo stanovalcem ponudili masažo, manikuro, brezplačno striženje in friziranje, ličenje. V tem času je naš stanovalec praznoval 100 let – pripravili smo mu prijetno zabavo s stanovalci in omogočili druženje s svojci. Začeli smo tudi prenavljati naš varovani oddelek.

S stanovalci smo izdelali tudi čestitke za svojce z lepimi željami, ki so se jih zelo razveselili. Vse dni v tednu smo jim omogočali tudi videoklice.

Ob koncu tedna smo člani strokovnega tima bodrili zaposlene, se pogovarjali z njimi in tako ustvarili timskega duha, ki nas preveva še danes, ko smo že odprti za obiskovalce in se življenje vrača v stare tirnice. Upamo, da bomo kmalu odprli dom za nove stanovalce.

Če bi me kdo danes vprašal, kako nam je uspelo obvarovati dom pred okužbo, bi mu odgovorila, da je to rezultat truda vsakega zaposlenega. Zavedali smo se, da lahko le eno neodgovorno dejanje povzroči dramo.

Zato bi se rada zahvalila vsem, stanovalcem, svojcem in predvsem zaposlenim, za požrtvovalnost, nadčloveški trud za ohranitev kakovostne oskrbe in nege. Skupaj smo zmogli in verjamem, da bomo zmogli še naprej.

Mateja Žiher Jurinjak, direktorica DEOS Centra starejših Črnuče

Skrb za starejše v Mestni občini Ljubljana

Po mnenju številnih strokovnjakov je eden od največjih problemov moderne družbe v razvitem svetu staranje prebivalstva. Sam staranja ne jemljem kot problem, temveč kot največji dosežek te civilizacije, v kateri so generirani dosežki mnogih generacij. Pričakovana življenjska doba je v povprečju 30 let daljša kot pred 100 leti. Tudi na dosežke se moramo znati odzvati, sicer lahko ti postanejo breme. Kot družba področju staranja prebivalstva nismo posvetili dovolj pozornosti, zato smo se znašli v nezavidljivem položaju. Resen opomnik in ogledalo družbi je nastavila epidemija koronavirusne bolezni (covid-19). V Sloveniji je 87 odstotkov umrlih za covidom-19 preminilo v domovih za starejše, kar je najvišji odstotek med evropskimi državami.

Socialna in zdravstvena politika Evropske unije vse bolj poudarjata potrebo po ustrezni reformi sistemov socialne oskrbe ranljivih družbenih skupin, zlasti starejših, in prehodu iz institucionalne oskrbe v oskrbo v skupnosti. Starejšim je treba zagotoviti okoliščine, da lahko čim dlje ostanejo v domačem okolju na čim bolj samostojen, varen in kakovosten način.

Mestna občina Ljubljana (MOL) je zelo dejavna na področju skrbi za starejše in si nenehno prizadeva, da bi jim nudila prijazno urbano okolje, ter na več načinov spodbuja zdravo in aktivno staranje. Redno izvaja vse naloge za starejše, ki jih lokalnim skupnostim v Sloveniji nalaga nacionalna zakonodaja, to sta (do)plačevanje oskrbe v institucionalnem varstvu in zagotavljanje mreže javne službe za pomoč družini na domu prek Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana ter koncesionarja Zavoda za socialno oskrbo Pristan.

Poleg tega MOL z rednimi letnimi javnimi razpisi, ki niso zakonska obveza, izdatno podpira številne druge dejavnosti, programe in projekte, ki pomembno dopolnjujejo storitve javnih služb ter jih večinoma izvajajo nevladne organizacije. S področja socialnega varstva so to na primer dnevni centri aktivnosti za starejše, programi za spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja, za zmanjšanje padcev med starejšimi, za ljudi z demenco in njihove svojce, skupine za samopomoč idr.

Leta 2016 je v centru mesta začela delovati Informacijska točka MOL za osebe 65+ in osebe z oviranostmi, kjer so na enem mestu na voljo celovite informacije o storitvah in aktivnostih MOL za starejše.

Tudi športna ponudba za starejše je raznolika. MOL poleg programov športa za starejše sofinancira postavitve zunanjih športnih objektov – športnih otokov (trimsteze, trimotoki, fitnessi na prostem, naprave za ulično vadbo). Dejavna je tudi na področje kulture. Javni zavodi MOL nudijo široko in pestro kulturno ponudbo s programi za starejše in medgeneracijsko sodelovanje. Številne aktivnosti so brezplačne, marsikje lahko upokojenci uveljavljajo popuste. To so zlasti likovne razstave, koncerti, gledališke predstave, muzeji, delavnice, čajanke, plesni tečaji ipd. Bogata je ponudba Mestne knjižnice Ljubljana z enotami z možnostjo izposoje knjig, uporabe čitalnic, ogledov tematskih razstav, potopisnih predavanj, predstavitev knjižnih novosti, ustvarjalnih delavnic ter drugimi posebnimi programi za starejše. Mestna knjižnica Ljubljana za tiste, ki knjižnice ne morejo obiskati, omogoča storitev *Knjiga na dom*. V mestnem kinu

Kinodvor poteka dobro obiskan abonma *Filmska srečanja ob kavi*, abonma za poznejša leta s pogovori s filmskimi in drugimi strokovnjaki ob brezplačnem napitku. Ves čas skrbimo tudi za dostopnost javnih površin, prevozov in grajenega okolja ter ovire sistematično odpravljamo.

Poleg dnevnih centrov aktivnosti je starejšim na voljo tudi javna služba dnevnega varstva, ki jo večinoma izvajajo v domovih za starejše. Storitve je namenjena predvsem starejšim, ki potrebujejo več oskrbe zaradi bolezni, tudi demence, ali zmanjšane samostojnosti pri vsakodnevnih opravilih. Storitve je plačljiva, tistim, ki so materialno šibkejši, na osnovi odločbe centra za socialno delo MOL doplača storitev, kadar se izvaja v okviru javne službe.

Ne smemo spregledati pomembne vloge četrtnih skupnosti (ČS). Naloge ČS posegajo na vsa področja delovanja v okviru lokalne skupnosti. Območje MOL sestavlja 17 ČS, katerih glavne naloge so obveščanje prebivalcev o zadevah, pomembnih za območje ČS, organiziranje kulturnih, športnih in drugih prireditev ter izvajanje programov s področij športa, kulture, sociale, urejanja in varstva okolja. Številni dogodki, ki so namenjeni starejšim ali so medgeneracijski, potekajo ravno v lokalnem okolju, kjer živimo. Dogodke organizirajo samostojno ali v sodelovanju z društvi, vrtci in šolami, ki delujejo na območju ČS.

Dostojna starost, ki ni odvisna od sposobnosti ali nesposobnosti ter milosti vsakokratnih oblasti, je najmanj, kar smo dolžni generaciji babic in dedkov. Navsezadnje je to ena izmed temeljnih človekovih pravic.

Amir Crnojević

Amir Crnojević je poklicno pot posvetil skupnostnemu socialnemu delu. Pri delu in raziskovanju se večinoma posveča področju skupnostne oskrbe, socialnemu delu s starejšimi ljudmi in socialnemu delu z ljudmi z demenco. Proučuje in razvija organizirane oblike pomoči s poudarkom na socialnem vključevanju ranljivih družbenih skupin v skupnost. Je predsednik četrtne skupnosti Posavje, sodelavec Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana in višješolski predavatelj na Gea Collegeu. Aktivno sodeluje v številnih strokovnih združenjih, odborih in komisijah na lokalni in nacionalni ravni ter se zavzema za ureditev področja dolgotrajne oskrbe.

NA KRATKO

ZZB ZA VREDNOTE NOB ČRNUČE

Kot vsako leto smo se tudi letos, čeprav v majhnem številu, 22. aprila zbrali v Parku narodnih herojev v Črnučah, da bi počastili spomin nanje in na 79. obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije.

Predsednik ZZB za vrednote NOB Črnuče Rudi Vavpotič se je v nagovoru spomnil na takratne hude čase in ponovil našo obvezo, da bomo ta praznik praznovali vsako leto. Letošnjo že dogovorjeno svečanost je preprečila pandemija covid-19. Bilo nas je 14, stali smo dovolj oddaljeni drug od drugega.

Položili smo ikebano nageljnov ter prebrali tri pesmi junakom, partizankam in partizanom, heroinam in herojem v spomin. V mislih so se nam prikazovale slike svečanosti preteklih let, ko so sodelovali pevski zbori, pevci solisti in recitatorji, ko je sodelovalo veliko učenk in učencev OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja v Črnučah.

Obljubili smo si, da se bomo padlim borcem in borkam še letos poklonili v večjem številu.

Marija Milena Lešnjak

Pogrešamo kulturo

Med tistimi, ki sta jih epidemija koronavirusne bolezni in zaustavitev javnega življenja potisnili v nepredviden položaj, so tudi črnuški kulturniki. Meseci od konca marca do sredine junija so v ljubiteljskih kulturnih društvih vrhunec sezone, največ nastopov in vaj je namreč spomladi in zgodaj poleti. Slovenski kulturni praznik je že daleč za nami, marčni, aprilski in majski koledar so ostali prazni. Abonma ljubiteljske kulture, v okviru katerega je bil marca napovedan nastop odličnih pevk zbora Aurora, kasneje pa še plesi folklorne skupine Tine Rožanc, je bil kar naenkrat le pobožna želja tistih, ki so si rezervirali lepe večere na črnuškem odru. Tudi festivala *Črnuška pomlad*, ki bi letos že petnajstič povezal pomlad in poletje na Črnučah, letos ne bo. Z njim je odplavalo tudi tradicionalno proslavljanje dneva državnosti, za katerega bomo morda vendarle kaj naredili na družbenih omrežjih (podobno kot je bila konec aprila virtualna proslava dneva odpora proti okupatorju), a nekaj je jasno: tisto,

kar vidiš na spletu, je slab nadomestek resničnega kulturnega dogodka. Enaka je usoda drugih črnuških kulturnikov. Poleg naših sekcij – mešanega in ženskega pevskega zbora Medis, okteta Zven, folkloristov Črnučana in dixieland skupine Ljubljanske korenine – je zastoj prizadel pevce zbora Plamen, okteta Oktetek in Deseti brat, odlično skupino Domen, paleta ustvarjalcev v medžimurskem KUD Ivana Carja, ljubljanske mažorete in »najmlajše stanovalce« črnuškega kulturnega doma, folklorno skupino Cof. Letni koncerti so preloženi na jesen. Črnuče so spomladi žal izgubile najmanj deset lepih kulturnih prireditev. A vsaka stvar ima tudi dobro plat.

Ko sprašujem pevce, pa ne le tiste iz svojega društva, marveč tudi iz drugih zborov, po pravilu dobim odgovor, kako pogrešajo vaje, petje in vse, kar se dogaja, kadar človek deluje v kulturi. Najbolj me je udobrovoljilo kar nekaj priznanj ljudi, ki so zaradi siceršnjih obveznosti razmišljali, da bi prenehali delovati v društvu. V karanteni so spoznali, kako pogrešajo ta del svojega življenja, zato so misel o umiku hitro opustili. V takih trenutkih se pripadnost nečemu še bolj pokaže kot v »normalnih časih«. Naj tako tudi ostane! Na koncu še tolažba: septembra se zanesljivo vidimo v kulturnem domu kot gledalci in poslušalci.

Jože Osterman

RAZVEDRILO

SUDOKU

	3	7		4		5	6	
		5				7		
2			1	5				9
			4	9				
	6			3			8	
			6	2				
4			7	1				8
		1				6		
	7	8		5		2	1	

5	1	2	7	5	6	8	7	9
7	9	5	2	8	1	6	5	
8	5	6	1	9	7	5	2	7
5	6	2	1	9	7	8	7	
2	8	7	7	5	6	9	1	
9	7	1	6	8	7	2	5	5
6	5	8	5	7	1	9	7	2
7	2	9	6	5	5	1	8	
1	9	5	8	7	2	7	5	6

		9		3		6		
	6		8		5		1	
	7						9	
5			6		9			4
			1	4	3			
7			2		8			9
	1						4	
	2		5		4		7	
		5		6		2		

1	5	2	7	9	6	5	7	8
9	7	8	7	1	5	5	2	6
5	7	6	2	8	5	2	1	9
6	9	1	8	5	2	7	5	2
8	5	2	5	7	1	9	6	2
7	2	5	6	7	9	1	8	5
5	6	5	9	2	7	8	7	1
2	1	7	5	6	8	2	9	5
2	8	9	1	5	2	7	6	5

		5	9	3	6	1		
	9		8		1		7	
4	5			7			9	2
	7						6	
2	1			6			8	4
	4		7		2		1	
		7	4	1	3	8		

6	2	8	5	1	7	7	9	5
5	1	9	2	8	7	6	7	5
7	5	7	5	6	9	2	8	1
7	8	7	6	9	5	5	1	2
1	9	5	7	2	5	8	7	6
2	6	5	8	7	1	9	5	7
9	5	6	7	7	2	1	5	8
5	2	2	1	5	8	7	6	9
8	7	1	9	5	6	5	2	7

		5				6		
		8	4		9	2		
	7		2		6		8	
	3			7			1	
		7		4		9		
	8			1			2	
	9		1		8		3	
		3	5		7	1		
		6					7	

8	6	2	7	2	5	9	5	1
2	9	1	7	6	5	5	7	8
5	5	7	8	9	1	2	6	7
7	2	5	5	1	6	7	8	9
9	5	6	5	7	8	7	1	2
7	1	8	2	7	9	6	5	5
6	8	5	9	5	2	7	1	7
5	2	7	6	5	7	8	9	5
5	7	9	1	8	7	5	2	6

		4		3		7		
9								3
	2		6		9		4	
	9	7		6		8	1	
6								9
	1	8		9		4	5	
	8		3		1		6	
7								4
		6		5		2		

1	8	2	7	5	6	9	5	7
7	5	6	9	2	8	1	5	2
7	9	5	1	7	5	6	8	2
9	5	7	2	6	7	8	1	5
6	7	5	8	1	5	2	7	9
2	1	8	5	9	7	2	6	5
5	7	1	6	7	9	5	2	8
5	2	9	7	8	1	5	2	6
8	6	7	5	5	2	7	9	1

7	6		2		8		9	
		3	5		7	6		
1							4	
8			9	4			6	
		1				9		
6			2	5			8	
2								7
		8	7		2	4		
5	7		6		2		1	

1	8	2	5	9	7	7	6	5
5	9	7	2	6	7	8	1	5
7	6	5	8	5	1	7	9	2
8	7	1	5	5	2	6	7	9
5	2	6	9	7	8	1	5	7
9	7	5	7	1	6	2	5	8
7	5	2	6	8	9	5	2	1
2	1	9	7	5	5	8	6	6
6	5	8	1	2	5	9	7	7

RECEPT

JAGODNA TORTA BREZ PEKE

ZA PODLAGO

(TORTNI MODEL PREMERA 26 CM):

- 200 gramov običajnih ali polnozrnatih piškotov
- 120 gramov masla
- 1 žlička cimeta
- 1 žlica sončničnega ali repičnega olja

ZA NADEV:

- 400 gramov ekoloških jagod
- 500 gramov grškega jogurta
- 150 gramov sladkorja v prahu
- 1 organska limona
- 1 strok vanilje (ali zavitek vaniljevega sladkorja)
- 200 ml smetane
- 3 paketi želatine v prahu
- 100 gramov mandljevih lističev za okrasitev (neobvezno)

PRIPRAVA:

1. Za tortno podlago zdrobite piškote z valjarjem ali električnim mešalnikom ter jih stresite v skledo. Dodajte cimet.
2. V ponvi stopite maslo in ga primešajte piškotnim drobtinam in cimetu.
3. Dno tortnega modela namažite z malo olja, da boste torto lažje odstranili.
4. Piškotno maso porazdelite po modelu in jo potlačite s prsti v enakomerno plast ter postavite model v hladilnik.
5. Jagode očistite in narežite na koščke. Jogurt zmešajte s sladkorjem v prahu, limonovo lupinico in približno dvema žlicama limonovega soka. Dodajte nastrgan vaniljev strok ali vaniljev sladkor in vse dobro premešajte.
6. Dobro stepite smetano in jo hitro vmešajte v jogurtovo kremo skupaj z želatino.
7. Na podlago v tortnem modelu razporedite jogurtovo zmes in nanjo enakomerno porazdelite jagode. Torta naj najmanj dve uri počiva v hladilniku, da se dobro strdi.

Nasvet za postrežbo: Torto lahko okrasite s popečenimi mandljevimimi lističi.

Nasvet: Želatino lahko zamenjate z veganskimi alternativami, na primer agarjem.

Dobek tek!

AvtoMobilno zavarovanje

Več kot avtomobilsko
zavarovanje.

EN
ZAVAR VANJE
ZA RAZLIČNE
BLIKE
M BILN STI.

